

INFORMACIJE ZA ZAPOSLENE IN OSTALE OSEBE V DELOVNEM OKOLJU

MAVIDA RIBNICA D.O.O.

O NAČINU NOTRANJE PRIJAVE KRŠITEV IN O ZAŠČITI PRIJAVITELJA

PRAVNE PODLAGE:

- Direktiva (EU) 2019/1937 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. 10. 2019 o zaščiti oseb, ki prijavijo kršitve prava Unije,
- Zakon o zaščiti prijaviteljev - ZZPri (Ur. L. RS, št. 16/2023),
- Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije - ZIntPK (Uradni list RS, št. 69/11 - uradno prečiščeno besedilo, 158/20, 3/22 - ZDeb, 16/23 - ZZPri),
- Pravilnik o določitvi notranje poti za prijavo (objavljen na spletni strani: <https://www.dsoribnica.si>)

SPLOŠNO:

Namen instituta notranje prijave je, da se vodstvo (delodajalec) preko zaposlenih oziroma drugih oseb, ki delujejo znotraj delovnega okolja, seznanijo z morebitnimi kršitvami, do katerih prihaja v delovnem okolju, in predvsem, da se kršitve primarno ugotovijo in odpravijo znotraj samega delovnega okolja. Zakonsko določen rok za rešitev posamezne notranje prijave ter odpravo kršitev in posledic je 3 mesece, kar je v primerjavi s trajanjem drugih upravnih ali sodnih postopkov sorazmerno kratek čas.

Če razpolagate z informacijami, da se v vašem delovnem okolju kršijo veljavni predpisi, in te niso očitno neresnične, imate možnost pri zaupnici Pirnat Urši podati notranjo prijavo, in sicer:

- na obrazcu, ki je objavljen na spletni strani: <https://www.dsoribnica.si/>,

katerega lahko posredujete po navadni pošti na naslov:

Mavida Ribnica d.o.o., Krošnjaška pot 2, 1310 Ribnica,

z OBVEZnim pripisom »v roke zaupniku za notranjo prijavo po ZZPri«, ali po elektronski pošti na naslov zaupnik.ribnica@mavidagroup.si ali

- ustno po telefonu št. 08 200 9 701; pri čemer mora biti v primeru snemanja telefonskega pogovora prijavitelj s tem seznanjen in mora s tem soglašati ali
- osebno po predhodnem dogovoru.

V prijavi lahko razkrijete vaše osebne podatke ali pa jo podate anonimno.

V primeru anonimne prijave boste prejeli povratne informacije le, če boste v prijavi navedli način oziroma naslov za obveščanje.

Zaupnik bo v primeru utemeljene prijave poskrbel za odpravo kršitev in preprečitev prihodnjih kršitev, pri čemer ne sme razkriti vaše identitete. V primeru povračilnih ukrepov boste deležni zaščite, kot jo določa ZZPri.

POSTOPEK OBRAVNAVE NOTRANJE PRIJAVE

Zaupnik v roku sedmih dni od prejema prijave opravi predhodni preizkus, v okviru katerega preveri, ali so izpolnjeni pogoji za obravnavo prijave, nato pa (v istem roku) o svoji odločitvi obvesti prijavitelja.

Če so pogoji za obravnavo prijave izpolnjeni, v naslednjem koraku seznanijo pristojne osebe z vsebino prijave (ne pa tudi s podatki o prijavitelju). Običajno so to vodje posameznih enot, na katere se nanaša kršitev in ki lahko pomagajo pri preiskavi kršitve ter pri izvedbi ukrepov za odpravo kršitve.

Kadar je potrebno za odločitev o prijavi druge osebe seznaniti z osebnimi podatki prijavitelja (ker se npr. kršitev nanaša nanj osebno), ga lahko zaupnik zaprosi za soglasje za razkritje osebnih podatkov. Če prijavitelj ne da soglasja za svoje razkritje, zaradi česar s postopkom ni mogoče nadaljevati, se postopek ustavi.

Z vsebino prijave (ne pa tudi s podatki prijavitelja) se po potrebi seznanijo osebe, na katero se prijava nanaša (kršitelj), ki lahko v postopku sodeluje in ščiti svoje interese.

Zaupnik bo po potrebi o kršitvah obvestil tudi pristojne organe, kadar je prijava kršitev zunanjim organom obvezna, in naznanil kaznivo dejanje oziroma vložil kazensko ovadbo v primeru, ko bi pri ugotovljeni kršitvi šlo za kaznivo dejanje, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti. V slednjem primeru bo zaupnik vaše osebne podatke posredoval državnemu tožilstvu le na obrazloženo zahtevo, če bo to nujno potrebno zaradi preiskovanja kaznivih dejanj.

Ob zaključku postopka zaupnik prijavitelja seznanijo z izidom postopka ter predlaganih in izvedenih ukrepih. Če postopek še ne bo končan po treh mesecih, bo zaupnik ob tej priložnosti prijavitelja obvestil o trenutnem stanju zadeve. Zaupnik bo o izidu postopka obvestil tudi vodstvo, pri čemer v poročilu ne bo navajal osebnih podatkov prijavitelja.

POVRAČILNI UKREPI (PU)

PU so tisti ukrepi, ki so dejansko (ni treba, da tudi formalno) posledica vložene prijave in zaradi katerih se poslabša položaj prijavitelja. Primeroma so naštetih v 19. čl. ZZPri, in sicer:

- odpoved delovnega razmerja;
- suspenz pogodbe o zaposlitvi;
- premestitev na nižje delovno mesto, onemogočanje ali zadržanje napredovanja;
- prenos delovnih nalog, sprememba kraja delovnega mesta, sprememba delovnega časa, zmanjšanje delovne obveznosti, neizplačilo in znižanje plače in drugih dodatkov, neizplačilo nagrad in odpravnin;
- onemogočanje ali zadržanje izobraževanja in strokovnega usposabljanja;
- nizka ocena delovne uspešnosti, nizka letna ocena ali negativna zaposlitvena referenca;
- uvedba disciplinskega postopka, izrekanje disciplinskih ukrepov ali kazni;
- šikaniranje, prisila, ustrahovanje, nadlegovanje ali izključitev in pomanjkljiva zaščita dostojanstva pred takim ravnanjem drugih oseb;

- diskriminacija, slabša ali nepravična obravnava;
- opustitev sklenitve pogodbe o zaposlitvi za določen čas ob izpolnjenih pogojih, ki jih zakon določa za sklenitev pogodbe o zaposlitvi za določen čas;
- odpoved pogodbe o zaposlitvi za določen čas pred potekom časa oziroma pred prenehanjem razloga za sklenitev te pogodbe;
- druga samovoljna ravnanja delodajalca, vključno z ravnanji, ki povzročajo škodo, tudi za ugled osebe, zlasti na družbenih omrežjih, finančno izgubo, vključno z izgubo posla in izgubo dohodka;
- predčasna prekinitev ali odpoved pogodbe za nabavo blaga ali storitev oziroma druga prekinitev poslovnega sodelovanja;
- razveljavitev, začasni ali trajni odvzem licence ali dovoljenja;
- samovoljno odrejanje opravljanja zdravstvenih pregledov ali pregledov zaradi ugotavljanja delovne sposobnosti;
- uvrstitev na črno listo na podlagi neformalnega ali formalnega dogovora v sektorju ali industriji, ki ima za posledico nezmožnost nove zaposlitve prijavitelja v industriji ali sektorju;
- sprožanje zlonamernih postopkov proti prijavitelju;
- grožnja s povračilnim ukrepom ali poskus povračilnega ukrepa.

Kot prekršek sta poleg izvedbe povračilnega ukrepa opredeljena tudi grožnja s povračilnim ukrepom ter poskus izvedbe povračilnega ukrepa. Za vodenje in odločanje v postopku o prekršku so v skladu z ZZPri pristojni organi za zunanjo prijavo.

ZAŠČITNI IN PODPORNİ UKREPI ZA PRIJAVITELJA

Pogoji za upravičenost do zaščite:

- Prijavitelj mora biti fizična oseba (ne pravna oseba), ki je podala prijavo o kršitvi znotraj svojega delovnega okolja in zaradi česar se proti njej izvajajo povračilni ukrepi.
- Prijavitelj je zaposlen v subjektu, v katerem prijavlja kršitev, oziroma je v njem prostovoljec, pripravnik, vajenec, pogodbeni delavec, študent, sodeluje v razpisnih postopkih v vlogi kandidata, opravlja funkcijo, je delničar, član nadzornega ali upravnega organa oziroma drugače sodeluje v dejavnosti pravne ali fizične osebe, ki jo izvajajo samozaposlene osebe na podlagi pogodbe, oziroma dela pod nadzorom in vodstvom zunanjih izvajalcev, podizvajalcev ali dobaviteljev, ne glede na plačilo in ne glede na to, ali se je razmerje že končalo ali se šele vzpostavlja s postopkom zaposlovanja ali pogajanja pred podpisom pogodbe.
- Prijavitelj je podal prijavo v dobri veri.
- Prijava se nanaša na dejansko kršitev ali na bodočo (grozečo) kršitev in ni očitno neutemeljena.
- Kršitev je nastala oziroma je prenehala pred manj kot dvema letoma od podaje prijave.

Zaupnik nudi prijavitelju podporo na naslednji način:

- Če zaupnik prijave ne mora obravnavati znotraj delovnega okolja, o tem seznanj prijavitelja in svetuje, na katero institucijo naj naslovi prijavo.
- Zaupnik prijavitelju na njegovo zahtevo izda potrdilo o vložitvi prijave ali druga dokazila, če tega potrebuje za druge uradne postopke.
- Zaupnik prijavitelju nudi celovite informacije o zaščitnih in podpornih ukrepih ter drugih pravnih možnostih, ki so primerni glede na vrsto konkretnih povračilnih ukrepov.
- Če prijavitelj ocenjuje, da za namen uveljavljanja zaščitnih ukrepov potrebuje potrdilo o upravičenosti do zaščite po ZZPri, ga zaupnik usmeri na Komisijo za preprečevanje korupcije, s katero se zaupnik lahko tudi posvetuje glede konkretnih možnosti zaščite. Imenovana komisija prijavitelju, ki je utrpel povračilne ukrepe, svetuje in pomaga v upravnih in sodnih postopkih zaradi povračilnih ukrepov. Zaupnik lahko prijavitelja usmeri tudi na nevladne organizacije, ki prijaviteljem zagotavljajo svetovanje, pravno pomoč in zastopanje v postopkih zaradi povračilnih ukrepov ali psihološko podporo.

ZAŠČITNI UKREPI PO ZZPri

1. PREPOVED RAZKRITJA IDENTITETE IN ZAUPNOST

Zaupnik ne sme nikomur razkriti identitete prijavitelja, razen če se prijavitelj strinja z razkritjem (poda soglasje zaupniku) ali če to zahteva državni tožilec v postopku preiskave kaznivih dejanj (o razkritju identitete tožilstvu je prijavitelj predhodno obveščen) ali če to zahteva sodišče v sodnem postopku (o razkritju identitete sodišču je prijavitelj predhodno obveščen). Ne glede na navedeno ne sme nihče razkriti identitete prijavitelja, če bi razkritje ogrozilo življenje ali resno ogrozilo javni interes, varnost ali obrambo države.

Prepovedano je ugotavljanje identitete prijavitelja s strani kogarkoli; takšno ravnanje je namreč določeno kot prekršek po ZZPri.

Vsebino prijave zaupnik razkrije določenim osebam z namenom, da se nepravilnosti ugotovijo in odpravijo.

2. IZKLJUČITEV ODGOVORNOSTI PRIJAVITELJA

Prijavitelj, ki informacije o kršitvah prijavi ali javno razkrije v skladu z ZZPri, ne krši nobene omejitve ali prepovedi glede razkritja informacij in ne nosi nobene odgovornosti, povezane s takšno prijavo ali javnim razkritjem, če ni prijavil ali javno razkril neresničnih informacij in je na podlagi utemeljenih razlogov menil, da sta bila prijava ali javno razkritje takšnih informacij nujna za razkritje kršitve na podlagi zakona.

Navedeno se ne uporablja glede omejitev razkritja informacij, določenih s predpisi na področju varovanja tajnih podatkov, poklicne skrivnosti odvetnikov ter zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev, tajnosti sodnih posvetovanj in pravil kazenskega postopka.

Ne glede na določbe zakona, ki ureja poslovno skrivnost, prijava ali javno razkritje informacij, ki vključujejo poslovne skrivnosti, ni protipravno, če ju prijavitelj prijavi ali razkrije v skladu z ZZPri.

Prijavitelj ne nosi odgovornosti v zvezi s pridobitvijo ali dostopom do informacij, ki jih prijavi ali javno razkrije, če takšna pridobitev ali dostop ne predstavlja samostojnega kaznivega dejanja.

V morebitnih postopkih zoper prijavitelja zaradi obrekovanja, kršitve avtorskih pravic, kršitve zaupnosti informacij, kršitve pravil o varstvu podatkov ali odškodninskih zahtevkov, prijavitelj ne nosi nobene odgovornosti zaradi prijav ali javnih razkritij na podlagi ZZPri in se lahko pri predlogu zavrnitve zahtevka zoper sebe sklicuje na prijavo ali javno razkritje, če je na podlagi utemeljenih razlogov menil, da je bila prijava ali javno razkritje nujno za razkritje kršitve.

3. SODNO VARSTVO IN ZAČASNE ODREDBE V PRIMERU POVRAČILNIH UKREPOV

Sodni postopki v zvezi z zaščito prijaviteljev so **nujni**, prijavitelj je **oproščen plačila sodnih taks**.

Prijavitelj lahko vloži **tožbo**, s katero zahteva ugotovitev, da je bil zoper prijavitelja izvršen določen povračilni ukrep, zahtevka na prenehanje izvrševanja povračilnega ukrepa, zahtevka na povračilo škode, na objavo sodbe o kršitvah v mediji. V postopkih pred sodiščem ali drugim organom se v zvezi s škodo, ki jo je utrpel prijavitelj, domneva, da je škoda posledica povračilnega ukrepa za prijavo ali javno razkritje, če prijavitelj izkaže, da je podal prijavo ali javno razkritje in da je utrpel škodo. V takšnih primerih mora oseba, ki je sprejela ukrep (delodajalec), dokazati, da je bil ta ukrep zakonit in primeren, in ni bil povezan s prijavo. To v praksi pomeni, da mora prijavitelj navesti le dejstva, ki opravičujejo domnevo, da je bil zaradi prijave s strani delodajalca izpostavljen povračilnim ukrepom, medtem ko je delodajalec tisti, ki mora dokazati, da ni izvršil ali izvrševal povračilnih ukrepov (obrnjeno dokazno breme).

Prijavitelj lahko tudi vloži **zahtevo za začasno odredbo** z namenom takojšnjega prenehanja izvajanja povračilnega ukrepa, skladno z Zakonom o izvršbi in zavarovanju (v nadaljevanju: ZIZ) ter Zakonom o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS-1). Če prijavitelj v postopku za izdajo začasne odredbe izkaže, da je pred povračilnim ukrepom podal prijavo, se šteje, da je podana nevarnost, da bo uveljavitev terjatve onemogočena ali precej otežena. Gre za zakonsko domnevo, ki dopolnjuje 270. in 272. člen ZIZ. Prijavitelj mora izkazati, da je bil deležen povračilnih ukrepov, in sicer s potrdilom o vložitvi prijave kršitve pred začetkom izvajanja povračilnega ukrepa oziroma s potrdilom Komisije za preprečevanje korupcije o upravičenosti do zaščite iz 18. člena ZZPri. Začasne odredbe, ki jih lahko predlaga, so na primer:

- odredba o prepovedi izvrševanja povračilnih ukrepov,
- odredba o odpravi posledic, ki jih povzročajo povračilni ukrepi, ali
- odredba o zadržanju izvršitve odločitev, s katerimi je prijavitelj postavljen v slabši položaj ali s katerimi se krši katero koli njegovo pravico, povezano z delovnim okoljem.

4. BREZPLAČNA PRAVNA POMOČ (BPP)

Prijavitelj je v sodnih postopkih, ki jih zoper delodajalca sproži zaradi povračilnih ukrepov, ali v sodnih postopkih, ki jih kot povračilni ukrep zoper prijavitelja sproži delodajalec, ali v drugih sodnih postopkih, ki potekajo v zvezi z njegovo prijavo, upravičen do BPP, če izkaže, da je pred povračilnim ukrepom podal prijavo v skladu z ZZPri. Do BPP je upravičen ne glede na materialni položaj ter tudi v kazenskih postopkih in odškodninskih sporih v zvezi z razžalitvami in podobnimi dejanji, ne glede na prvo in tretjo alinejo 8. člena ter prvi odstavek 24. člena Zakona o brezplačni pravni pomoči. zaradi kaznivih dejanj razžalitve, obrekovanja, žaljive obdolžitve in opravljanja, razen če oškodovanec verjetno dokaže, da mu je bila zaradi storitve takih dejanj povzročena pravno priznana škoda. Prošnje za BPP po ZZPri se obravnavajo prednostno.

Prošnja za dodelitev brezplačne pravne pomoči vloži prosilec pisno na obrazcu, dostopnem na spletni strani sodišča. V opombah je treba navesti, da gre za prošnjo po 23. členu ZZPri, o njej pa odloča pristojni organ za brezplačno pravno pomoč tistega sodišča, na območju katerega ima prosilec stalno ali začasno prebivališče oziroma sedež. Prijavitelj mora ob vložitvi prošnje izkazati tudi, da je bil zaradi podane prijave deležen povračilnih ukrepov, in sicer s potrdilom o vložitvi prijave kršitve pred začetkom izvajanja povračilnega ukrepa oziroma s potrdilom Komisije za preprečevanje korupcije o upravičenosti do zaščite iz 18. člena ZZPri.

5. NADOMESTILO ZA PRIMER BREZPOSELNOSTI

Če je delodajalec prijavitelju odpovedal pogodbo o zaposlitvi in če prijavitelj uveljavlja sodno varstvo v skladu z ZZPri ter s potrdilom Komisije za preprečevanje korupcije iz drugega odstavka 20. člena ZZPri izkaže, da je upravičen do zaščite, lahko uveljavlja pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti v skladu z Zakonom o urejanju trga dela, kot bi mu prenehala pogodba o zaposlitvi brez njegove krivde, in to do pravnomočne odločitve sodišča v njegovi sodni zadevi.

Prijavitelj se mora v roku 30 dni od prenehanja pogodbe o zaposlitvi prijaviti v evidenco brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje. Pri tem mora izrecno navesti, da denarno nadomestilo uveljavlja po določbah ZZPri, vlogi pa mora priložiti potrdilo o vložitvi tožbe in potrdilo Komisije za preprečevanje korupcije o upravičenosti do zaščite.

Pravica do denarnega nadomestila se prizna tudi v primeru, da prijavitelj ni dosegel minimalnega obdobja zavarovanja za pridobitev pravice do denarnega nadomestila za brezposelnost (10 mesecev zavarovalne dobe oz. 6 mesecev, če je oseba mlajša od 30 let), in to v višini najnižjega zneska denarnega nadomestila, kot ga določa Zakon o urejanju trga dela. Prijavitelj mora o prejemanju nadomestila obvestiti sodišče, ki obravnava njegovo zadevo. Sodišče o pravnomočni odločitvi obvesti Zavod RS za zaposlovanje in v primeru, da stranke ne uspe, odloči, da povrne Zavodu RS za zaposlovanje znesek izplačanega nadomestila.

6. PSIHOLOŠKA PODPORA

Prijavitelji, ki trpijo povračilne ukrepe, so po potrebi upravičeni do psihološke podpore. O tem lahko prijavitelj, zaupnik ali uradna oseba za zunanjo prijavo vloži pobudo pri Komisiji za preprečevanje korupcije, predlaga obravnavo prijavitelja na centru za duševno zdravje, v klinično psihološki ambulanti ali v psihiatrični ambulanti v mreži javne zdravstvene službe.

ZUNANJA PRIJAVA

Zunanja prijava pride v poštev:

- kadar notranja pot za prijavo ni vzpostavljena,
- če notranje prijave ne bi bilo mogoče učinkovito obravnavati ali
- če prijavitelj meni, da v primeru notranje prijave obstaja tveganje povračilnih ukrepov.

Organi, pristojni za zunanjo prijavo, so:

1. Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS,
2. Agencija za trg vrednostnih papirjev,
3. Javna agencija RS za varstvo konkurence,
4. Javna agencija RS za varnost prometa,
5. Agencija za zavarovalni nadzor,
6. Agencija za javni nadzor nad revidiranjem,
7. Banka Slovenije,
8. Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil,
9. Finančna uprava RS,
10. Tržni inšpektorat RS,
11. Urad RS za preprečevanje pranja denarja,
12. Informacijski pooblaščenec,
13. Inšpekcija za informacijsko varnost,
14. Inšpekcija za sevalno in jedrsko varnost,
15. Inšpekcija za varstvo pred sevanji,
16. Inšpekcija za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin,
17. Inšpektorat RS za delo,
18. Inšpektorat za javni sektor,
19. Inšpektorat RS za okolje in prostor,
20. Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke,
21. organi nadzora v skladu s predpisi, ki urejajo porabo sredstev evropske kohezijske politike v RS,
22. Zdravstveni inšpektorat RS,
23. Slovenski državni holding in
24. Komisija za preprečevanje korupcije.

Našteti organi na svojih spletnih straneh objavijo vse informacije v zvezi z zunanjo prijavo. Če za obravnavo zunanje prijave poseben organ ne obstaja, je za obravnavo pristojna Komisija za preprečevanje korupcije.

V postopkih pred zunanjimi organi se vsa poročila in osebni podatki prijavitelja obravnavajo zaupno v skladu z ZZPri, Zakonom o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) in Splošno uredbo o varstvu podatkov (GDPR).

JAVNO RAZKRITJE KRŠITEV

Če prijavitelj javno razkrije informacije o kršitvi, je upravičen do zaščite po ZZPri v primerih, določenih v 18. členu ZZPri.

PREKRŠEK PRIJAVITELJA

Če prijavitelj naklepno prijavi ali javno razkrije neresnične informacije, se kaznuje z globo od 400 do 1.200 EUR.

Ribnica, 16. 12. 2023

Mavida Ribnica d.o.o.

Direktor

Miha Mihalj

MAVIDA GROUP

MAVIDA RIBNICA D.O.O.
Krošnjaška pot 2, 1310 Ribnica
+386 82 009 700 | info.ribnica@mavidagroup.si
VAT: SI61922021 | Matična številka: 2148161000
www.mavidagroup.eu